

Đời ca hát ngày tháng

Phạm Xuân Thái

Thuở bé tôi được bố mẹ cho đi học nhạc, nhưng mỗi lần phải tới nhà thầy học nhạc lý, ngồi ôm cây đàn khẩy tưng tưng, tôi rất ghét. Bằng mọi cách, tôi nài lý do này, lý do kia, năn nỉ, kéo nheo, mè nheo, và rồi ... cuối cùng đã "được" cho nghỉ, khỏi phải đi học nhạc.

Khoảng 16 – 17 tuổi, nhìn bạn tôi ôm cây đàn guitar khẩy những bản độc tấu Tây Ban Cầm của Carulli, hoặc bản Romance của Anonymous dưới ánh mắt trù mến, thán phục của các "nàng", khiến tôi tiếc là mình đã không tiếp tục học đàn. Sau đó, quá "bực mình" vì thấy mấy tên bạn xấu trai hơn mình, học dở hơn mình, mà lại quá "popular" chỉ vì biết đánh đàn, tôi liền mua sách về, tự học đánh đàn để đọm tưng tưng cho các nàng hát ... ngêu ngao, thế mà cũng "ăn tiền" lắm quý vị ạ!

Bây giờ đã lớn tuổi, những lúc rảnh rỗi, tôi lại muốn được ngồi trước Piano để dạo vài bài nhạc cho đầu óc sáng khoái, và tinh thần được thoải mái. Có lẽ bây giờ là lúc tôi chơi nhạc cho chính mình, không vì các nàng, mà chỉ vì lòng yêu thích âm nhạc.

Sau một thời gian đắn đo, tôi quyết định đi tìm thầy học ... Piano.

Thầy tôi là một nhạc sĩ giỏi, tài nghệ cao nhưng không nổi tiếng vì không có thời, và không có vây cánh để được cất nhắc. Về già, ông sống một cuộc đời đạm bạc, thảnh thảng dạy vài đứa học trò. Ông

ngồi kể lại chuyện cuộc đời nghệ sĩ của ông cho tôi nghe với ánh mắt và gương mặt trầm buồn:

"Tôi (thầy dạy nhạc) là một đứa bé mê say âm nhạc từ thuở bé. Tôi xin bố mẹ tôi đi học nhạc, nhưng bị ông bà khăng khái từ chối, vì cũng như hầu hết những bậc cha mẹ Việt Nam khác, ông bà có thành kiến với giới nghệ sĩ, coi họ là giới "xướng ca vô loài", và đời người nghệ sĩ nghèo, không có tương lai ... Nhưng lòng mê say âm nhạc khiến tôi bỏ học năm 16 tuổi, và tìm đủ mọi cách để được theo học nhạc từ ông cậu của tôi, một nhạc sĩ nổi danh của miền Nam Việt Nam lúc bấy giờ. Trong 10 năm trời, tôi đã theo học cậu tôi để có thể chơi Dương Cầm, Tây Ban Cầm, Vĩ Cầm, sáng tác nhạc, viết hòa âm, và hát trong ban đại hợp xướng. Mặc dù tài nghệ tôi cũng thuộc loại khá, tôi đã sáng tác được nhiều bài nhạc, nhưng ít bài được lắng-xê. Kiếm được một công việc toàn thời gian để chơi nhạc không phải là dễ; kiếm sống bằng những sáng tác hoặc lời ca tiếng hát của mình lại còn khó hơn. Tôi đã phải chơi nhạc, lúc có lúc không, tại các phòng trà, đệm cho các ca sĩ hát, và cho khách khiêu vũ. Tôi lâm vào cảnh túng bần, không lo nổi miếng cơm manh áo cho vợ cho con. Nhìn cảnh túng quẫn của gia đình tôi, cậu tôi đã khuyên tôi:

- Cháu nên đi học lại và tìm cách khác để sinh sống. Đời người nghệ sĩ nhiều ê chề, cay đắng, và rất ít người được thành công, hoặc nổi danh. Cả cuộc đời người nghệ sĩ họ đã nặn tim óc ra để sáng tạo, căng buồng phổi ra để cất tiếng hát, mang niềm vui tới cho đời và cho người; những lúc còn xuân thì đầu óc còn minh mẫn để sáng tác, và tiếng hát còn sung sức họ được mọi người quý chuộng; khi về chiều, họ bị đời quên lãng và đi vào bóng tối. Mấy thuở người nghệ sĩ Việt Nam được vinh danh? Mấy thuở có người nhắc tới những người nghệ sĩ của một thời vang bóng? Bài Limelight của Charlie Chaplin mà Phạm Duy phóng tác thành Ánh Đèn Màu đã diễn tả rất sát đời sống của người nghệ sĩ:

Đời ca hát ngày tháng cho người mua vui
Đời son phấn làm mất bao ngày thơ ngây

....

Rồi khi ánh đèn tắt lạng lổng cô đơn
Chìm theo bóng đêm, người ta lãng quên, bẽ bàng!

Nghe lời cậu tôi khuyên nhủ, tôi đã xa rời cuộc đời nghệ sĩ mà tôi hằng ấp ủ, say mê. Tôi trở lại trường học, thi đỗ tú tài năm 28 tuổi, và từ đó không theo đuổi cuộc đời ca hát, đàn địch nữa."

Tôi bùi ngùi nghe thầy tôi kể lại cuộc đời của ông, và cảm nhận được những cay đắng ê chề của đời người nghệ sĩ Việt Nam. Quả thật, mấy thuở người nghệ sĩ Việt Nam được Vinh Danh!

Tại hải ngoại, một số cơ sở thương mại, hội đoàn, và nhóm đã nhận thức được rằng vinh danh những nhạc sĩ, ca sĩ đã đóng góp cho nền văn học nghệ thuật Việt Nam là điều nên làm, và Thúy Nga Paris đã có những buổi văn nghệ để vinh danh các nhạc sĩ: Văn Phụng, Lam Phương, Phạm Duy, Ngô Thụy Miên, Vũ Thành An, Trần Trinh, Nhật Ngân, Từ Công Phụng, Châu Kỳ, Quốc Dũng, Tùng Giang, Thanh Sơn, và Nguyễn Ánh 9. Cộng đồng người Việt vùng Hoa Thịnh Đốn cũng đã có những buổi văn nghệ để vinh danh nhạc sĩ: Hoàng Trọng, Văn Phụng, Nhật Bằng, Đan Thọ, Nguyễn Túc, Lam Phương, ca sĩ Mai Hương, và thi sĩ Du Tử Lê. Chương trình văn nghệ vinh danh Bạch Yến 50 Năm Âm Nhạc cũng đã được giới yêu văn nghệ vùng Hoa Thịnh Đốn tương bằng tham gia vào ngày Chủ Nhật 27/8/2006 vừa qua, tại trường Đại Học Cộng Đồng NOVA, Annandale Campus, Ernst Cultural Center.

Gần đây nhất, hãng Asia cũng đã phát hành cuốn video Nhật Trường Trần Thiện Thanh "Anh Không Chết Đâu Anh" vào ngày 13/4/2006 để vinh danh nghệ sĩ quá cố Trần Thiện Thanh. Chương trình buổi văn nghệ quay DVD thật cảm động và vĩ đại, gồm nhiều ca sĩ tận tình đóng góp, và được khán thính giả tham dự nhiệt liệt tán thưởng. Một khán giả xem DVD xong đã phát biểu:

"Tôi như được sống lại với những ngày xa xưa của những ngày còn ở VN yêu thương. Những gương mặt khả ái của các ca sĩ, những bài hát, hình ảnh phóng sự ... đã đem lại cho tôi bao nhiêu kỉ niệm êm đềm, đẹp đẽ, yêu thương, và cũng biết bao nhiêu là nước mắt! Nỗi tiếc thương cùng với bao niềm cảm xúc vẫn còn trong tôi khi cuốn DVD đã chấm dứt. Đáng tiếc là chúng ta đã không thực hiện DVD này để vinh danh nhạc sĩ Trần Thiện Thanh khi ông còn sinh thời."

Vâng, có lẽ đã đến lúc chúng ta cần phải vinh danh những người nghệ sĩ nhiều hơn nữa, lúc họ còn sinh thời, và lúc họ còn nhận biết được lòng thương mến và tri ân của chúng ta.

Phạm Xuân Thái